

UPPSALA
UNIVERSITET

Ansvarsutkrävande i förvaltningen

Helena Wockelberg

Statsvetenskapliga institutionen

Uppsala universitet

Exempel på fora för ansvarsprocesser:

- juridiska instanser
- "kommissioner"
- parlamentet
- massmedia
- informella relationer

Följs makt och ansvar åt?

Ja! Symmetriskt ansvar.

Nej! Asymmetriskt ansvar.

Utgångspunkterna i sammanfattning:

- *NPM: dela upp, precisera mandat och ansvar.
- *Åtminstone bildligt talat *kontrakt*.
- *Ansvar kan vara symmetriskt eller asymmetriskt fördelat.

Efter krisen: ansvarsutkrävande av den svenska
byråkratiska eliten:

MSB-finansierat projekt.

Idag: en delstudie om generaldirektörernas
uppfattningar och förhållningssätt.

Om styrningsfrågor:

- *Tudelning är bra, men spelar inte så stor roll.
- *Som GD är man regeringens verktyg.
- *De som jobbat i RK vet hur man gör för att bli styrd "lagom och rätt" (men inte de andra).

Om ansvarsfrågor:

- *Inget förvånar!
- *Stor komplexitet i verksamheten ger lika komplexa ansvarsprocesser.
- *Osäkra men oberörda, kan inte gissa hur det ska gå för en kollega i blåsväder men oroar sig inte.

Om styrning, ansvar och kriser:

- *Förvaltningsmodellen svårare att upprätthålla?
- *Kan tänka sig att vara bondeoffret, "rädda regeringen" i vissa situationer.

Hur agera i ansvarsprocesser?

- *Kräver viss planering.
- *Förvaltningsmodellen underlättar strategin att "lägga ansvar" på förvaltningen (jmf andra länder).
- *Inte ljuga, men inte alltid säga allt!
- *Lära, fast ibland i tysthet.

Bondeoffer, so what?

1. Demokrati och lärande kräver insyn, objektivitet och opartiskhet.
2. Kan statsnyttan stå över dessa krav, när?
3. När är det effektivt att vara nyttig?

Förvaltningspolitisk relevans:

1. Hur ska vi ha det med förvaltningsmodellen?
2. Vilka förväntningar kan vi ha på styrningspolicy?
3. Ska någon styra mer?